

Material informativ Pesta Porcina Africana – Manual operational pentru interventia in pesta porcina Africana editia a III-a 2019

În perioada 13 – 14.05.2019 s-a desfășurat sedința de instruire organizată de ANSVSA în județul Prahova / DSVSA Prahova. Cu specialiștii din cadrul DSVSA județene.

Au fost prezentate : Situația evoluției PPA în UE și țări terțe

Situația evoluției PPA în România și exemple de caz prezentate de județele afectate

1. Baza legală:

Directiva Consiliului 60/2002/EC de stabilire a dispozițiilor specifice de combatere a pestei porcine africane

transpusă în legislația națională prin Ordinul ANSVSA nr. 99/2006, modificat prin Ordinul ANSVSA 7/2010;

- Decizia Comisiei 709/2014/UE de punere în aplicare a Comisiei privind măsurile zoosanitare de combatere a pestei porcine africane în anumite state membre;

- Decizia Comisiei 422/2003/UE de aprobare a manualului de diagnostic al pestei porcine africane;

- Ordin ANSVSA nr. 35/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Programului Strategic
- Hotărârea de Guvern nr. 830/2016 pentru aprobarea Programului național de supraveghere, prevenire și control al pestei porcine africane;

- Ordin ANSVSA nr. 20/2018 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind condițiile de biosecuritate în exploatarea de suine;

- Hotărârea Comitetului Național pentru Situații Speciale de Urgență nr. 3 privind adoptarea Planului suplimentar de măsuri pentru combaterea PPA în România

2. Notificarea suspiciunii la porcul domestic

SUSPICIUNE		CONFIRMARE
FOCAR PRIMAR	-semne clinice, uneori se constată doar moartea animalului; -morbiditate/mortalitate; -sit. epidemiologică a zonei; -pe baza unui buletin de analiză pozitiv emis de Laboratorul arondat.	Pe baza a două teste virusologice pozitive - PCR + IFD. Raportul de notificare pentru confirmarea bolii și declararea focarului primar se fac pe baza rezultatului obținut la IDSA - LNR pentru PPA. Confirmarea unui focar de PPA prin teste serologice se face în situația în care se obțin două teste serologice pozitive - ELISA + testul de imunoperoxidază, ELISA + imunoblotting - corelate cu datele epidemiologice și clinice.
FOCAR SECUNDAR	Pe baza semnelor clinice sau leziunilor de boală coroborate cu legătura epidemiologică cu focare de PPA deja confirmate.	Pe baza unui test virusologic pozitiv. Raportul de notificare pentru confirmarea bolii și declararea focarului secundar se fac pe baza rezultatului obținut la LSVSA.

3. Suspiciunea

- controlul registrului și al mărcilor de identificare a porcilor
- recensământul tuturor categoriilor de porci din exploatare
- restricții de mișcare pentru animale, produse, persoane, vehicule
- utilizarea mijloacelor corespunzătoare de dezinfecție la intrare și ieșire
- ancheta epidemiologică preliminară
- inspecția în exploatare, cu respectarea strictă a măsurilor de biosecuritate
 - Ex clinic, termometrie (prev 10%, conf 95%) ;
 - Ex de laborator – virusologic, unde este cazul
 - serologic (prev 10%, conf 95% /subunitate)

4. Notificarea PPA la mistreți

	SUSPICIUNE	CONFIRMARE
PRIMUL CAZ	-găsit mort/accident de mașină/mistreții vânați, cu comportament anormal, leziuni; -pe baza unui buletin de analiza pozitiv, emis de Laboratorul arondat.	Pe baza izolării virusului sau în cazul în care cel puțin două teste de detectare a antigenului, a genomului sau a anticorpului au avut un rezultat pozitiv. Confirmarea unui caz de PPA prin teste serologice se face în situația în care se obțin două teste serologice pozitive - ELISA + testul de imunoperoxidază, ELISA + imunoblotting - corelate cu datele epidemiologice și clinice.
ALTE CAZURI (pentru care s-a stabilit o legătură epidemiologică cu un caz confirmat anterior)	Pe baza leziunilor de boală identificate pe carcasă și a faptului că mistrețul este într-o zonă declarată afectată.	Pe baza rezultatului obținut la LSVSA.

5. Situații/Neconformități privind Notificarea

6. **Ancheta epidemiologica : Suspiciune - Ancheta preliminară initială / ANAMNEZA:** subiectivă, defensivă, depinde de starea emotivă a persoanei, de întrebările adresate. Ideal, se revine cu ancheta după o perioadă de timp (1-2 săptăm.) – **Confirmare – Ancheta finală / FILTRUL EPIDEMIOLOGIC:** bazat pe cunoștințe, intuiție, cunoașterea oamenilor, diplomație, ”stofă” de detectiv.

7. Ancheta epidemiologica – obiective:

-**DURATA PERIOADEI** în care este posibil ca virusul pestei porcine africane să fi existat în exploatație, înainte de notificarea sau suspectarea bolii;

-**ORIGINEA POSIBILĂ** a pestei porcine africane în exploatație și determinarea celorlalte exploatații în care porcii au putut fi infectați sau contaminați de la aceeași sursă;

-**CIRCULAȚIA** persoanelor, vehiculelor, porcilor, carcaselor, materialului seminal, a cărnii sau a oricărui material care ar fi putut transmite virusul înspre sau dinspre exploatațiile în cauză;

-Posibilitatea ca **VECTORII SAU PORCII SĂLBATICI** să fie cauza răspândirii bolii.

8. Enumerarea ipotezelor

Sursa posibilă infecției cu PPA

- Circulația necontrolată a animalelor (comerț, donație, montă, etc)
- Contact direct sau indirect cu mistreți
- Utilizarea furajelor/ așternutului recoltat din zone infectate;
- Hrănire cu resturi contaminate
- Altele: persoane, vehicule, echipamente, etc
- Alți vectori

Durata probabilă a infecției

O săptămână (în general la GP)

- 2-3 săptămâni (exploatații cu <150porci)

- Peste 4 săptămâni (exploatații industriale)

9. **Instrumente de ajutor în Ancheta epidemiologica** - schita sumară a exploatației – vecinătăți, drumuri de acces, -Rezultate de laborator; Date privind morbiditatea/ mortalitatea În fermele mari de porci, boala este observată târziu

Biosecuritate (construcție și facilități vs implementare)

Real Time PCR	Anticorpi	Estimarea duratei
+	-	<12 zile
+	+	>12 zile
-	+	>24 zile

10. Concluzia Anchetei Epidemiologice

Ipoteză	Control Biosecuritate		Constatări	Probabilitate
	Facilități	Implementare		
Contactul cu mistreții	-Sistem de creștere intensiv -Adăpost -Împrejmuire -Filtru sanitar -Utilizarea mijl de dezinfecție	-Personal -Activități veterinare -Protocol respectat	Contactul cu mistreții nu are loc	Se exclude
Prin hrană contaminată			Se administrează resturi alimentare	+++
Comerț			Fără comerț	Se exclude
Alți vectori			Fără filtru sanitar	++

11. Instituții ce trebuie notificate

1. În caz de suspiciune:

Prefectura

ANSVSA - raport de notificare suspiciune

2. În caz de confirmare:

a. ANSVSA - prin mijloace rapide: Președinte, Director General DGSBA

b. în scris: raport de notificare confirmare

- Prefectura
- Consiliile locale
- ISU, IPJ, Jandarmeria
- Medicii veterinari oficiali (zonali)
- DSVSA județe învecinate
- Direcția silvică, AVPS
- Ferme comerciale

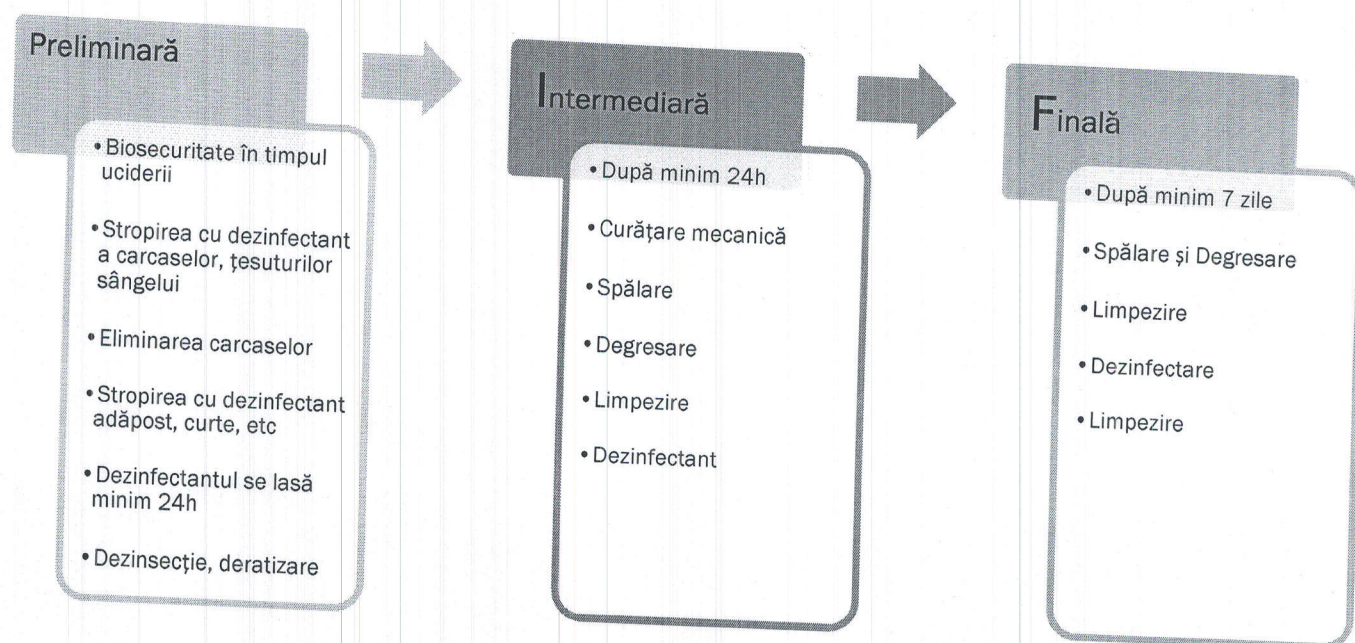
12. MASURI IN FOCAR

- Eliminarea sursei virusului
 - Uciderea animalelor
 - Neutralizarea animalelor, produselor, deșeurilor
 - Curățare și dezinfecție
- Prevenirea răspândirii virusului
 - Restricții de mișcare pentru animale, vehicule, echipamente
 - Respectarea condițiilor de biosecuritate
 - Investigații (anchetă, teste)
 - Informarea cetățenilor
 - Zonarea
- Demonstrarea absenței circulației virale
 - Post-control: supraveghere prin ex. clinice și ex. de laborator

UCIDEREA

- În vederea uciderii, DSVSA/CLCB județean trebuie să emită o **Decizie de ucidere** al cărei model este prevăzut în Manualul Operațional, Formularul C.4.
- **Atenție!!!** Indiferent de metodele de ucidere utilizate, toți participanții la activitățile premergătoare uciderii și la uciderea propriu-zisă trebuie **instruiți sub semnătură**, de către responsabilul cu securitatea și sănătatea muncii (SSM) din cadrul DSVSA Județene.
- Uciderea animalelor dintr-un focar de PPA trebuie să aibă loc în conformitate cu prevederile **Regulamentului Consiliului 1099/2009** privind protecția animalelor în momentul uciderii.
- Evaluarea animalelor se efectuează în conformitate cu **Hotărârea de Guvern nr. 1214/2009** privind metodologia pentru stabilirea și plata despăgubirilor ce se cuvin proprietarilor de animale tăiate, ucise sau altfel afectate în vederea lichidării rapide a focarelor de boli transmisibile ale animalelor, cu modificările și completările ulterioare.

Curățarea și Dezinfecția

14. ZONAREA - Restrictii sanitare veterinare

Zona de protecție (3km)

- recensământ al tuturor exploatațiilor
- în 7 zile: inspecție cu ex clinic și control identificare
- restricții mișcare porci (40 zile de la C&D preliminar)
- dezinfecțarea vehiculelor pentru transport porci, alte animale sau materiale susceptibile
- alte specii: mișcare doar cu autorizare
- toți porcii morți sau bolnavi se notifică
- măsuri minime biosecuritate
- se mențin 45 zile (30 zile) de la C&D preliminar

Zona de supraveghere (10km)

- recensământ al exploatațiilor cu porcine
- catagrafiere
- restricții mișcare porci (30 zile de la C&D preliminar)
- dezinfecțarea vehiculelor pentru transport porci, alte animale sau materiale susceptibile
- alte specii: primele 7 zile, mișcare doar cu autorizare
- supraveghere pasivă
- măsuri minime biosecuritate
- se mențin 40 zile (20 zile) de la C&D preliminar

**15. Un singur focar - Mișcarea porcilor din zona de restricție se face
Fermă aflată în zonă de protecție sau supraveghere**

• **Abator pt sacrificare**

Ex clinic (p20%, c95%)

Ex vir/ser (p10%, c 95%)

Vehicule sigilate; dezinfectare

Partidă separată

Tratarea termică a cărnii, marcă

• **Ucidere**

Ex clinic (p20%, c95%)

Ex vir/ser (p10%,c95%)

Neutralizare imediată

• **Altă exploatație, excepțional**

In interiorul z de restricție sau mai strict

Ex clinic (p10%, c95%)

Ex lab (p10%, c 95%)

Informarea SM

	Fără derogare	Cu derogare
	Teste p10%, c95%	program intensiv p5%, c95%
Protecție	40 zile	la 30 zile
Supraveghere	30 zile	la 21 zile
	de la terminarea operațiunilor preliminare de curățare și dezinfecție	

16. Mai multe focare.

În cazul în care restricțiile sunt menținute mai mult de 40 de zile din cauza apariției unor noi focare, mișcarea
porcilor se face

Fermă aflată în zonă de protecție sau supraveghere

• **Abator pt sacrificare**

Ex clinic (p20%, c95%)

Ex vir/ser (p10%, c 95%)

Vehicule sigilate; dezinfectare

Partidă separată

Tratarea termică a cărnii, marcă

• **Ucidere**

Ex clinic (p20%, c95%)

Ex vir/ser (p10%,c95%)

Neutralizare imediată

• **Altă exploatație excepțional**

In interiorul z de restricție sau mai strict

Ex clinic (p10%, c95%)

Ex lab (p10%, c95%)

Informarea SM

	Fără derogare	Cu derogare
	Teste p10%, c95%	program intensiv p5%, c95%
Protecție	40 zile	la 30 zile
Supraveghere	40 zile	la 30 zile
	de la terminarea operațiunilor preliminare de curățare și dezinfecție	

ATENȚIE	În primul rând se aplică prevederile Directivei CE/60/2002, și apoi prevederile Deciziei 709/2014. Dacă exploatarea nu intra în zona de supraveghere sau protecție a unui focar/caz de PPA, atunci se pot aplica derogările din Decizia CE/709/2014.	
	Derogări pentru animale vii, SNCU și material seminal, ovule și embrioni permise de Decizie 709/2014	Conform art. și condițiilor
	Permisa expedierea porcii vii din teritoriile național către alte state membre și țări terțe, care provin din: (a) zone care nu sunt menționate în anexă; (b) o exploatare în care nu au fost introduși porci vii care provin din zonele enumerate în anexă în decursul unei perioade de cel puțin 30 de zile imediat anterioare datei expedierii.	Art.8(1)
Partea I (bleu)	- permisă mișcarea porcilor vii pe teritoriul național.	(Art 2)
	- permisă ieșirea porcilor vii din țară.	Art. 8(2)
	- permisă expedierea transporturilor de subproduse de origine animală provenite de la porcine originare din și provenind din exploatare situate în zonele enumerate în partea I către alte state membre și țări terțe.	Art.10 (1)
Partea II (roz)	-permisă expedierea de porci vii de la o exploatare situată în zonele enumerate în partea II din anexă către alte zone de pe teritoriul aceluiași stat membru sau către zonele enumerate în părțile II sau III din anexă din alt stat membru.	Art. 3
	-permisă expedierea porcilor vii pentru sacrificare imediată de la o exploatare situată într-una dintre zonele menționate în partea II din anexă (exploatarea de expediere) către alte zone de pe teritoriul aceluiași stat membru.	Art.3b
	-permisa expedierea de produse derivate obținute din subproduse de origine animală provenite de la porcine din zonele enumerate în părțile II către alte state membre și țări terțe.	Art.10(2)
	-permisă expedierea de porci vii care provin din zonele enumerate în partea III din anexă către alte zone enumerate în partea II de pe teritoriul aceluiași stat membru sau către zonele enumerate în partea II sau în partea III din anexă din alt stat membru.	Art.3a
	-permisă expedierea porcilor vii pentru sacrificare imediată către alte zone din teritoriul aceluiași stat membru sau către zonele enumerate în partea II sau în partea III din anexă din alt stat membru în cazul în care există limitări logistice în ceea ce privește capacitatea de sacrificare a abatoarelor autorizate de către autoritatea competentă în conformitate cu articolul 12, amplasate în zonele enumerate în partea III din anexă.	Art.4
	-permisa expedierea de material seminal de porcine, carel este colectat de la vierii donatori ținută într-un centru de colectare autorizat în conformitate cu articolul 3 litera (a) din Directiva 90/429/CEE a Consiliului (1) și situat în afara zonelor enumerate în părțile II, III și IV.	Art.9(1) (a)
	-permisa expedierea de ovule și embrioni proveniți de la porcine, care provin de la femele donatoare din specia porcină ținute în exploatare care sunt în conformitate cu articolul 8 alineatul (2) și sunt situate în afara zonelor enumerate în părțile II, III și IV, iar embrionii sunt embrioni obținuți prin fecundare in vivo concepuți ca rezultat al unei inseminări artificiale sau embrioni produși in vitro concepuți ca rezultat al fertilizării cu material seminal.	Art.9(1) (b)
	-permisa expedierea de transporturi de material seminal de porcine, în cazul în care materialul seminal a fost colectat de la vierii donatori ținută într-un centru de colectare autorizat în conformitate cu articolul 3 litera (a) din Directiva 90/429/CEE care aplică toate normele relevante de biosecuritate pentru pesta porcină africană și este situat în zonele enumerate în părțile II și III din anexa la prezenta decizie, către zonele enumerate în părțile II sau III din anexă din același stat membru sau într-un alt stat membru.	Art.9(2)
Partea III (rosu)	- permisă expedierea produselor derivate, astfel cum sunt definite la articolul 3 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1069/2009 al Parlamentului European și al Consiliului (1), obținute din subproduse de origine animală provenite de la porcine din zonele enumerate în părțile III, cu condiția ca aceste subproduse să fi fost supuse unui tratament care să garanteze că produsele derivate nu prezintă riscuri în ceea ce privește pesta porcină africană.	Art.7(1)

-permisă expedierea de transporturi de subproduse de origine animală provenite de la porcine altele decât porcii sălbatici, inclusiv a cadavrelor neprelucrate de animale din exploatații sau a carcaselor din abatoare autorizate în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 853/2004 și situate în zonele enumerate în partea III din anexă, la o instalație de prelucrare, incinerare sau coincinerare menționată la articolul 24 alineatul (1) literele (a), (b) și (c) din Regulamentul (CE) nr. 1069/2009 și situată în afara zonelor enumerate în partea III din anexă.	Art.7(2)
-permisa expedierea de produse derivate obținute din subproduse de origine animală provenite de la porcine din zonele enumerate în părțile III către alte state membre și țări terțe.	Art.10 (2)

17. Ridicarea restricțiilor

Z. Protecție	Fără derogare (Art.10 lit.4)	Cu derogare (Art.10 lit.5)
	După 45 zile de la terminarea C&D preliminară Ex clinice (p10%, c95%) Ex laborator (p10%, c95%)	După 30 zile de la terminarea C&D preliminară Ex clinice (p10%, c95%) Ex laborator (p5%, c95%)
Z. Supraveghere	Fără derogare (Art.11 lit.3)	Cu derogare (Art.11 lit.4)
	După 40 zile de la terminarea C&D p Ex clinice (p10%, c95%) Ex laborator -în orice altă exploatație în care prelevarea probelor este considerată necesară de autoritatea competentă; -în toate centrele de colectare a materialului seminal.	După 20 zile de la terminarea C&D preliminară Ex clinice (p10%, c95%) Ex laborator (p5%, c95%)

18. REPOPULAREA

În zonele infectate ca urmare a existenței cazurilor de PPA la mistreți	În zonele libere de cazuri la mistreți
În situația în care zonele de restricție ale unui focar de PPA se suprapun peste zona de restricție a unei arii infectate ca urmare a existenței cazurilor de PPA la mistreți, se vor ridica restricțiile din zonele de supraveghere și, respectiv, de protecție, <u>dar se vor mentine restricțiile pentru zona infectată</u> : "nici un porc să nu intre sau să iasă din exploatație, cu excepția autorizării autorității competente, ținând seama de situația epidemiologică", conform prevederilor Art 15, alin. (2), litera (b), a treia liniuță din Directiva CE nr. 60/2002. Restricțiile pentru zona infectată se mențin "douăsprezece luni de la constatarea ultimului caz de pestă porcină africană la porci sălbatici în zona infectată determinată și rămân în vigoare pentru cel puțin încă douăsprezece luni", în conformitate cu prevederile art. 16, aliniatul (3), litera (m).	În exploatația non-profesională unde a fost stins focarul de PPA, la reintroducerea porcilor se va ține seama de modul de creștere practicat în exploatația în cauză, iar repopularea exploatației cu porci trebuie să fie conformă cu una din procedurile prevăzute în Directiva CE nr.60/2002. Înainte de repopulare, se impune verificarea nivelului de respectare a legislației în vigoare privind dimensionarea și biosecuritatea în exploatație.

19. DEFICIENȚE ȘI RECOMANDĂRI

- se impune **urgentarea** înregistrării tuturor exploatațiilor și a identificării animalelor;
- **identificarea, înregistrarea și controlul mișcărilor suinelor sunt elementele cheie** ale controlului bolii. **Trebuie consolidate controalele** în această direcție cu maxima urgență.
- se impune ca măsură preventivă, **controlul oficial intensificat la fermele comerciale**, cel puțin în zonele infectate și în zonele expuse riscului;
- se dispune **controale regulate pentru verificarea măsurilor de biosecuritate** în fermele comerciale de porci, efectuate de către persoane instruite (echipe) cu implicarea autorității centrale și a medicilor veterinari oficiali din alte birouri regionale.
- se impune **intensificarea controalelor privind mișcarea și respectarea restricțiilor la mișcarea** porcilor vii, a materialului seminal, a cărnii și produselor din carne de porc;
- **obligatoriu orice mișcare a animalelor trebuie să fie însoțită de documente**, conform prevederilor legale în vigoare;

se impune **intensificarea controlului în trafic** pentru a preveni comerțul ilegal de porci vii sau produse de la aceștia

- în **majoritatea focarelor**, data probabilă a introducerii bolii și sursa **rămân neclarificate**;
- este **necesară consolidarea anchetelor epidemiologice**, mai ales în cazul primelor focare confirmate la nivelul localităților și al focarelor care au reprezentat un salt la distanță față de alte cazuri confirmate și care extind zonele de restricții;
- este necesară **includerea în anchetă a datelor din care să poată fi determinată perioada cea mai probabilă de introducere și răspândire a virusului**;
- în cazul suspiciunii și confirmării PPA, **trebuie prelevat un număr suficient de probe, în conformitate cu manualul de diagnostic pentru PPA** (Decizia 2003/422/CE a Comisiei) de la porcii care vor fi uciși din unitatea în care a fost detectat primul caz pozitiv, pentru a se putea stabili sursa introducerii virusului în exploatație și perioada de timp în care acesta ar fi putut exista în exploatație înainte de notificarea bolii;
- în cazul fermelor mari, este necesară **o descriere mai amănunțită a simptomelor și mortalităților, în timp și spațiu**;
- **utilizarea datelor din anchetele epidemiologice** pentru a pune în aplicare procedurile de monitorizare și prevenire pentru a anticipa mai bine răspândirea bolii;
- în cazul suspiciunii și confirmării PPA, **trebuie prelevat un număr suficient de probe, în conformitate cu manualul de diagnostic pentru PPA** (Decizia 2003/422/CE a Comisiei) de la porcii care vor fi uciși din unitatea în care a fost detectat primul caz pozitiv, pentru a se putea stabili sursa introducerii virusului în exploatație și perioada de timp în care acesta ar fi putut exista în exploatație înainte de notificarea bolii; BR
- Se impune **îmbunătățirea prezentării și gestionării datelor epidemiologice**:
Este necesară **descrierea amănunțită a răspândirii în timp și spațiu a epidemiilor din fiecare județ** pentru a adapta măsurile de control ale bolii (incidența, evoluția săptămânală a focarelor).

Anchetele epidemiologice - *Generalități asupra ipotezelor originii bolii*

- **situația epidemiologică a PPA la granița** cu țările terțe, respectiv Ucraina (virusul PPA vehiculat prin **mistreți și comerț ilicit** cu carne și produse din carne de porc);
- **mistreții din zonele protejate** (biosfera Delta Dunării, zona de lângă graniță, zone greu accesibile și interzise vânătorii) - principala origine a bolii în județele TL, CT, BR, IL, CL și posibila sursă pentru transmiterea la domestic;
- **circulația virusului** prin suine, produse din carne și produse din carne, oameni, mijloace de transport, furaje, **între exploatațiile nonprofesionale din localitate sau alte localități**;
- **circulația virusului între exploatațiile nonprofesionale** aflate în zonele afectate și **exploatații comerciale**, prin angajați, mijloace de transport, furaje, apă sau din exploatații comerciale către abator

Sef Serviciu Control Oficial
Sanatate si Bunastare Animala,
dr. Popescu Eugenia